

Zprava vodaj 42. Jiráskova Hronova

ČTVRTEK 10. SRPNA 1972

ČÍSLO 8

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÉHO DIVADLA - 72

Představte si, že byste měla do encyklopedie napsat heslo: Ochotník...

Ochotník... je neposedný, neklidný člověk, kterému nestačí sedět u televize, v kině nebo v divadle a prožívat jen v duchu osud hrdiny. Chce se zmocnit skutečnosti, chce vzít na sebe kostým rytíře a sám prožívat jeho nevědní příběh. A kde jinde je mu toto vše dovoleno než na jevišti? Nevadí, že je přes den účtí, když se večer promění v krále.

Ochotník je člověk, který se nespokojí se svým osobním obyčejným světem. Chce milovat jako de Grioux, bojovat jako Jan Žižka, umírat jako Cyrano z Bergeracu... Ale ne vždy jsou pohnutky takové. Někdy přivede člověka k ochotnickému divadlu přání vidět své jméno na plakátě, slyšet pochvalu a potlesk lidí. Někdy to může být rodinné prostředí, ochotnická tradice rodiny. A je zajímavé, že tato tradice často dovede mladého člověka i k divadlu profesionálnímu.

Co vy si myslíte, když se mluví o rozdílu mezi amatérem a profesionálem?

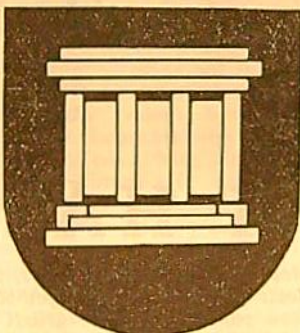
Profesionál je placený. Ochotník většinou platí. Ale v obou případech jde o uštknutí hadem z ráje. Ti lidé prostě bez divadla nemohou žít. A vůbec nezáleží, kdo z nich dělá divadlo z profese a kdo z ochoty.

Tedy vlastně táhnou za jeden provaz. Jak by měla vypadat ideální spolupráce mezi nimi?

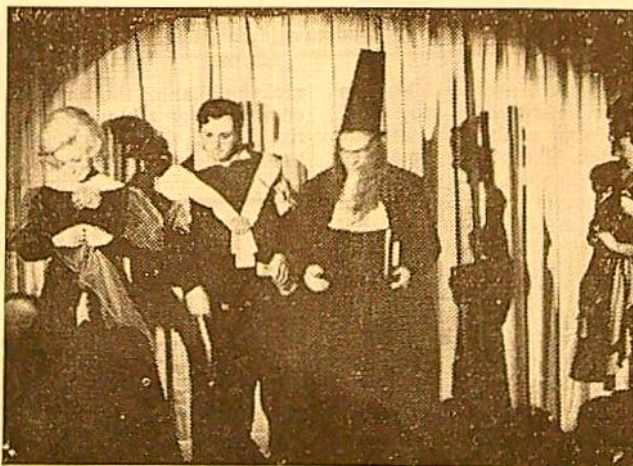
Vůbec nevěřím na různé formy školení, kursů, jakkoli dlouhých. Pro ochotníky není přínosem, když profesionál přijede na představení a dojmout kouzlem je-

S Klementinou Rektorisovou

jich nešikovného ale milého herectví vysloví své shovívavé uznání. Domnívám se, že pro obě strany by bylo obohacením kdyby spolu pracovali. Jako mladá studentka jsem se snažila hrát

Nový znak města Hronova - stříbrné divadlo v modrém poli. Bližší informace najdete v článku pod tímto názvem na čtvrté straně Zpravodaje.

Divadelní soubor ZK ROH Škoda Plzeň uvedl divácky úspěšnou Zeyerovu Starou historii.

Maďarským přátelům

Po dlouhém očekávání, kdy člen Přípravného výboru Josef Vavříčka nachodil kilometry po náměstí, konečně přijeli členové Tatabáňského hornického divadla, kteří uvedou v pátek tři hry ze svého repertoáru. Včera dopoledne byli zahraniční hosté slavnostně přijati v zasedací síni Městského národního výboru. Zde se také setkali s polskou delegací Vratlavského vojvodství.

Tatabáňské hornické jeviště je svým složením poměrně mladý kolektiv, který má však za sebou rozsáhlý

repertoár složený z vlastní tvorby, děl současných maďarských autorů i ze světově klasiky. Divadlo má tu výhodu, že i přes jazykové překážky může mluvit svou vizuální stránkou stejně účinně a pálně. Patron maďarského souboru ČKD Hronov připravuje pro naše hosty seznámení se závodem a jeho provozem, výlet do okolí a samozřejmě i závěrečnou besedu po pátečním představení. Přejeme srdečně milým přátelům hezký a příjemný pobyt v Hronově a vítáme je jménem všech stálých účastníků přehlídky i jménem hronovských občanů.

Včerejší představení Divadelního souboru I. Závodního klubu ROH Škoda Plzeň sledovali z čestné Jiráskovy lóže milí hosté přehlídky z Hradce Králové — dr. Jiří Kouřilek, tajemník ideologického oddělení KV KSČ, Jan Pravda, místopředseda VěKNV a Jan Lemberk, vedoucí odboru kultury VěKNV v Hradci Králové.

Z hronovské poroty

Slvící okno ZDŠ na náměstí zvěstuje každý den vytrvalou činnost poroty až do půlnoci. Letos je o porotce postaráno v podobě vařené kávy, sodovek a dalších nápojů nealkoholických. Za to porota vzdává díky Přípravnému výboru.

V řízení poroty se střídají Jaroslav Šindelář a Olga Lichardová. Každý z porotců má možnost pronést ucele-

ný soud o zhlédnutém představení, stejně jako redakce Zpravodaje. Střetávání názorů je v této porotě opravdu tvořivé a věčné. Ale to již by byla recenze na porotu.

O tom, že porotci neztrácejí klid ani ve chvílích nejtěžších, svědčí následující zpráva: (Prohlášení poroty pod názvem V Hronově sa strielalo). Včera sa skončili dvojbojové strelecké preteky účastníkov Jiráskovho Hronova. Absolutným víťazom sa stal dr. M. Mikola, ktorý odsunul na druhé miesto najväčšieho súpera V. Štefku, pochádzajúceho z mesta. Prijemným prekvapením bolo umiestenie J. Šindelára, ktorý po veľmi zlom začiatku skončil nakoniec na 4. mieste (zásluhou zlepšenej životosprávy?). Statisticky bojovali aj reprezentanti Severomoravského kraja J. Černý a M. Etzler. O. Lichardová odmietla vypočítavať na palebnú čiaru a bola preto diskvalifikovaná. J. Šmatlík nestrielal — bol poverený funkciou náčelníka proviantu. Porotca Čížik v priestoroch strelnice spal (bol po nočnom sviatku).

Každý rok stýcháme na Jiráskovu Hronově větu: „Hronov je vysoká škola ochotníků“. Všichni přijíždějí lačni vzdělání a informaci, doufají získat co nejvíce nových vědomostí o divadle, jeho teorii a praxi. Hronov 72 přináší mnohým účastníkům proti divějším chudší a odborníci tematické semináře či diskusní kluby s důkladnými rozborů odborníků. Zapomínají, že hlavní složkou studijních plánů studentů vysokých škol bývají přednášky a že v tomto směru letošní Hronov latku vysoké školy dodržel.

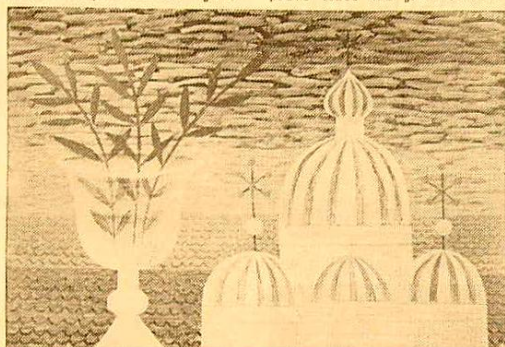
Přednáška dr. Milana Obsta o životě a díle V. K. Klicpery

Zaznamenáno na přednášce

měla bezesporu vysokou úroveň a přes 120 posluchačů bylo plně spokojeno. Dr. Obst se přiznal, že Klicpera patří k jeho oblíbeným autorům (napsal o něm už svou diplomovou práci). Tento osobní vztah mu však nezabránil, aby nezhodnotil velmi objektivně a kriticky jeho dílo. Zdárně historický význam V. K. Klicpery jednoho ze zakladatelů českého obrozeneckého divadla, a jeho stále živý odkaz inspirátora dalšího vývoje české dramatiky.

(kb)

Jan Zrzavý - Benátský motiv

V OCHOTNICKÉM HÁJI

Jiráskův Hronov je už sám o sobě pojmem spojovaným s dlouholetou tradicí, ale přesto v rámci přehlídek vznikají velmi pěkné a zejména trvalé znaky nové se formujícího vztahu k této tradici. Snad každý, kdo přemýšlí o řadě otázek neopomene v představě zdárně otázkou, co vlastně zůstává trvale zakotveno v povědomí těch ostatních. Ne snad, že by na Jiráskových Hronovech měla být někdy dána odpověď na podobnou otázku, ale přesto tu vzniklo něco nového, co zřejmě znamená víc než pouhý slavnostní akt, spojovaný s čimkolik. Kladení pískovcového kamene do vznikajícího ochotnického háje na samém okraji města má totiž ještě jiný význam než pamětnický. Každý, kdo sem jednou přijde, byť po letech, nebude možná na měděných štítech čist jména souborů a názvy inscenací s nimiž sem přijely, ale rád se projde mezi vzrostlými listnatými stromy a dá jistě za pravdu těm, kteří položili základ k tomuto háji. Většina účastníků

přehlídky, kteří tu v minulosti účinkovali v představeních svých souborů, zajde do ochotnického háje podívat se na místo kam byl před časem uložen pamětní kámen. Avšak ti, kteří letos přijeli poprvé jsou překvapeni, je to nezvyklé, když krátce po uvolnění na scho-dišti Jiráskova divadla mají o-

dejít cestou kolem divadla, položit na své místo symbolickou památku vlastní účasti na přehlídce pod čerstvě zasazený stromek, který se v tu chvíli stává jejich stromem, symbolem jejich práce. A je jich tu už pěkná řádka - mají stejný význam pro všechny, kteří umění přinést radost ostatním.

představujeme patrony • představujeme patrony • představujeme patrony • představujeme

Není nic neobvyklého na tom, že každý večer stojí před divadelním souborem v řadě vitajících zástupci patronátních závodů. Naopak, to již patří k zákonitostem festivalu. Jen málokdo z těch, kdo přiléhli věřejšímu uvítání divadelního souboru z krásného města Kroměříže, věděl, že zástupci patronátních závodů Tepna 08 a Tepna 09 se ujmají své patronátní povinnosti už po mnoho let, od doby, kdy závody a podniky přislíbily a začaly vzorně plnit svou hostitelskou povinnost. Oba tepenské závody jsou takzvané. Z jejich provozů vycházejí kvalitní exportní výrobky reálných a tech-

nických tkanin, tkaniny na pracovní obleky a hlavně košiloviny. Tepna 09 vyrábí jen pro tuzemskou potřebu košiloviny a

**TEPNA 08
a TEPNA 09**

Šatovky jako prvovýrobek pro další zpracování tiskem které provádí n. p. Tiba. I při této náročné práci neopomíjejí pracovníci i vedení závodu žádnou z kulturních příležitostí, která se jim v Hronově nabízí. Ve-

nování oněch neoromantických představitelů slunné Itálie. Marovič přináší výborné nápady, ale na druhé straně nedokáže funkčně v komediální rovině tento nápad zdůvodnit. Je ne-sporné, že soubor ZK ROH Škoda Plzeň má vyrovnaný kolektiv herců. Velké technické vyspělosti. To nutí zvýšit měřítka na herecké výkony. Zanina (Slávka Trčková) dominuje to-muto představení, právě tím, že dokáže podat lidový temperament v celé řadě komických situací aniž by odmítala lidský teplejší pohled na postavu, kterou hraje. Ostatní herci sice podávají obecně platný typ v jeho schematizované podobě, ale pouzývají k tomu jen dílčích situačních prvků hry.

Scénografie sleduje režisérův záměr a proto by neměla vadit ani její záměrná kyčovitá přebarvenost, ačkoli tato její funkce zase není náležitě divákům zdůrazněna. Celkově lze plzeňské představení vidět jako tvůrčí pokus o uvedení režijně nejednoduché komedie, který vedle uvedených kladných přínosů zůstal nutně na půli cesty pro nedůsledné stylové řešení celku, pro nevyjasněnou koncepci žánrové roviny kontaktu komedie s divákem. Petr Průša

Ke zprávě o ženě, která pletla při volné tribuně jsme dostali reakce našich čtenářů. Jejich statistika vypadá takto: 8 různých žen se přiznalo, že háčkovala, jedna se přiznala, že háčkovala rukavice, 20 jich nám sdělilo, že se pletly

Kdo tedy pletl?

Šaty, 14 hlasů oznámilo, že to byl svetr, jeden, že šlo o šálu. Vzniká tedy dojem, že Jaroslav Sindelář založil na Hronově kurs pletení. Ša

Hronovský festival už vkrčil do druhé poloviny, avšak málokdo ví, že kousek od Hronova - ve Velkém Dřevici existuje po celou dobu přehlídky Klub mladých. Vznikl z iniciativy ČUV SSM, který klub připravil pro některé soubory. Mladí lidé chodí na odpolední představení a večer si sednou v sálku nad restaurací ve Velkém Dřevici, kde nejen diskutují o právě zhlédnuté inscenaci, ale vybírají z ní tu část, která je zaujala a tvůrčím způsobem ji předvádějí ve volné improvizaci. Vzhledem k tomu, že se Hronovský festival měl do budoucna „omlázovat“, zaslouží si tento experiment mladých lidí pozornost. mtr

První část celostátní přehlídky amatérského divadla je tedy za námi. Rozličné diskuse, divadelní představení a pestrý výběr mimodivadelních pořadů představují téměř pravidelný režim dne, v němž je tu a tam možné něco vynechat, ale přesto se najde tolik zajímavých momentů, že člověk neodolá a zajde do parku nebo do Slávie. Hronov po celý týden intenzivně žije pod vlivem této nálaďy a proto není divu, že po několika dnech snad každý zatouží po chvilce oddechu, kterou stráví na lavičce nebo na vyletě. Zkrátka příležitost na sebe nenechá dlouho čekat a tak volný den, přerušující festivalový týden téměř na půli, stá-

VOLNÝ DEN V PARKU

vá se najednou možnosti stejně zajímavou jako ty ostatní. Ani dnes však nezůstane Jiráskovo divadlo prázdné a podium v parku opět přivítá své stálé zájemce k místu za fontánou, aby si vyslechli odpolední pořad Chvilka s písničkou. Vystoupí v něm vokální a instrumentální skupina Orion Společenského domu ROH v Lanškrouně. V jejím programu zazní řada našich známých písniček stejné jako melodie z vlastní tvorby členů souboru, který patří podobně jako další hudební tělesa s nimiž se Hronovské publikum mohlo v minulých dnech seznámit, k nejlepšímu ve Východočeském kraji. Večer zazní na velkém pó-

diu v Jiráskových sadech známé skladby našich hudebních klasiků a lidové písně v podání hronovského pěveckého sboru Dalibor, řízeného Milanem Fröhlichem. Odpolední pořad volného dne začíná jako obvykle v 17.30 a večerní vystoupení uvede hlasatelka Hana Utikalová ve 20 hodin.

Jsou to jen dvě možnosti z mnoha jak příjemně strávit část dne. O těch ostatních jistě není třeba dlouho diskutovat - objevují se v každé chvíli v podobě dobrých nápadů na něž nemusíme zvláště na Hronově dlouho čekat. Jestliže si však vyberete klidný volný den v parku, nezalutujete ani na akamžik.

Kluby ano či ne?

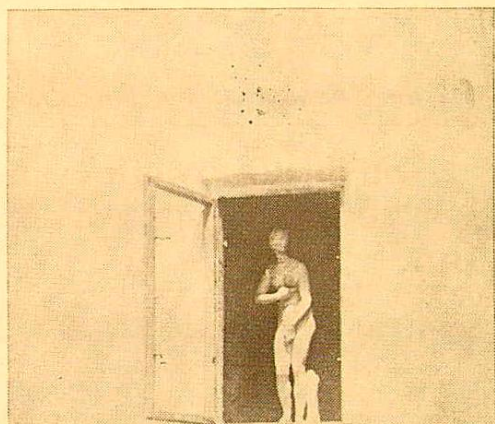
Záplava dotazů a připomínek se snesla kolem dřívějších diskusních klubů. Jsou dva tabory, jedni touží po klubech, druzí po volných tribunách. Není k tomu moc co dodávat. Faktem je, že Přípravný výbor, který připravuje pracovní program ve spolupráci s Ústavem pro kulturní výchovnou činnost - útvar ZUC, se rozhodl kluby nekonat, protože tato forma ztratila v posledních dvou letech na návštěvníckém zájmu. V konci Hronova se loni původní počet klubů sevrkl na jeden se 40 účastníky. Přípravný výbor bude pro příští rok uvažovat o rozšíření počtu volných tribun tak, aby v jednom dopolední se probíraly pouze dvě inscenace.

Tímto sdělením odpovídáme na dotazy i příspěvky nám zasláné a zároveň se omlouváme jejich autorům, že jejich připomínky neotiskujeme, protože vyjadřují jednoznačně shora uvedenou skutečnost. K ní jsme přiléhli v koncipování našeho Zpravodaje a programové

brožury a tiskneme i náročnější materiály studijní povahy k tématům širší ochotnické veřejnosti méně známým (jako byl např. příspěvek o Barčlvanoví aj.).

Ad Lucerna

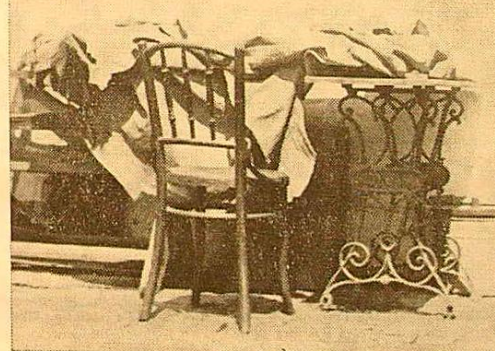
Jiráskova „Lucerna“ loutkami se uskutečnila právě před 40 lety (21. 8. 1932) při II. Jiráskově Hronovu. Představení organizovalo vedení bývalého ÚMDOČ a Loutkářského středění (předs. PhDr. Jindřich Veselý). Mimořádně úspěšně hrál 18letý loutkářský kolektiv Sokola Turnov se scénickou výpravou zasloužilého umělce Karla Vika, našeho významného grafika. Textovou úpravu povoli Turnovským sám Mistr Alois Jirásek. - Současně byla v bývalém hotelu Slávie, kde byla tato představení, uskutečnili loutkáři též výstavku, kterou navštívil prof. Zdeněk Nejedlý, velký přítel loutkářství. Ap

TOULKY HRONOVEM

Podtitul by mohl znít toulky za dne a za noci. Kde se v li-dech bere ta nesmírná energie, která je nutí přerušit poklidný životní rytmus a přijet na jeden jediný týden do Hronova, kde na ně čeká na každém rohu nebezpečí v podobě známého nebo dokonce přítele. Zatloul se sem stejně nenápadně, těšil se stejně jako ostatní celý rok a přijel. A takové setkání, panečku, jako když vystřihneš z režijní knihy utipálka, který uměl díky své věčné neposednosti nastudovat tragedii jako komedii. Pohostinná Stouka o níž se pochovalně zmi-

ňujeme na stránkách tohoto listu každoročně se ujme i našich dvou přátel. A ráno když už vlastně nic jiného nezbydá, najdeme je, kajčenky, sedět ještě před kurpěním pod slunečníkem u mléčné jídelny v toužebném očekávání čerstvé náčatě láhve mléka, která jak je všeobecně známo, může mít neobyčejně působivý účinek. Ale mezi setkáním prvním a druhým zpravidla uplyne nějaký čas spojený cestováním od místa k místu - je to pouť v pravdě hronovská a proto pokračuje nová, zůlaštní, originální. (ker)

Snímek Františka Křáčka Zvěřadů Venuše uzavírá vybranou sérii fotografií fotoamatérů nahodského okresu, jejichž práce zapůjčilo k pořízení štočku pro Zpravodaj OKS v Náchodě.

kam dnes • kam zítra • kam

Čtvrtek 10. srpna Volný den

16.30 odpolední představení hry Matka

17.30 Chvilka s písničkou

20.00 večerní divadelní představení

20.30 Koncert pěveckého sboru Dalibor ZK MAJ Hronov

Pátek 11. srpna

09.00 Volná tribuna ve Slávii

15.00 Divadelní představení maďarského souboru ve Slávii — Kuka, Hračky člověka

17.30 Pořad na pódiu v parku

20.00 Večerní představení maďarského souboru — Jeniček v říši pohádek

20.00 Chvilku poezie — pořad na pódiu v parku

20.30 Večer filmů o našem kraji — pódium v parku

21.00 Taneční večer ve Slávii

22.00 Beseda patronů se souborem

dnes • kam zítra • kam dnes

CHVILKA S PÍSNIČKOU

Nejde o oblíbený typ modivadelního pořadu, ale o chvílky ztrávené v době, kdy ztichne jeviště, ale ožije malý sál Jiráskova divadla.

Prosíme laskavě čtenáře, aby do předcházejícího čísla si zapsali chybějící řádky (petitem): „Diskuse, jak už bylo předesláno, plynula volným tempem. Zanechala zcela klidnými přítomné členy souborů, o nichž byla řeč, a vyprovokovat se nechal jen Antonín Bašta, který je zřejmě povahy vznětlivé. Vysvětlil svůj režijní záměr: „Naučit mladé lidi dělat divadlo, naučit je hrát si, hrát sami sobě.“ Tyto věty patří do článku Vydařená volná tribuna, za odstavec končí „...staříčkého Klicpery.“ a před odstavcem začínající „Ale z ohlasů...“

Děkujeme.

(ká)

la při besedě s patrony. A do písničky zní až do rána a doprovázejí vznik našeho Zpravodaje. Když už se vyčerpávají všechny možnosti lidského hlasu sáhne vynalézavý ochotník po knoflíku hudební skříně, která nahrazuje dnes flašinet či orchestrion. Jmenuje se Karl.

NON STOP

Skupina historického šermu, které jsme se včera obdivovali, se představí našim divákům ještě dvakrát - dnes po večerním představení a pak poslední den v sobotu v 16 hodin na schodech Jiráskova divadla.

Výkřik Pomóoc. Vražda. Necht vás neleká. Je to součást herecké výchovy členů Klubu mladých prováděná přímo v terénu. (Tohle se stalo v hronovském parku).

Naše loňská spolupracovnice Markéta zaslala naši redakci pozdravný telegram ze své letošní cesty na Jiráskův Hronov. Cesta se poněkud protáhla, protože naše přítelkyně se rozhodla navštívit ještě pomník u Mlázovic.

Zájemci o celý soubor letošních Zpravodajů i o jednotlivá čísla se mohou přihlásit v distribuční kanceláři Jiráskova Hronova v učňovské škole v Čapkově ulici. Zároveň si tu můžete objednat i poslední noční číslo Zpravodaje, které vyjde v sobotu. Distribuční kancelář vám je ochotně zašle domů.

Stříbrné divadlo v modrém poli

Ptáme se často po smyslu věcí, které nás obklopují a neméně často usilujeme o postižení smyslu všech změn. Možná je maličko zbytečné přemýšlet o změnách vnějších, ale o těch, které jsou jen zdánlivě vnější, je třeba hovořit. Stejně je tomu s vývojem i dnešní charakteristikou hronovského městského znaku, který má přímou souvislost nejen se jménem Jiráskovým, jménem Zdeňka Nejedlého a mnoha dalších osobností naší kultury, amatérského i profesionálního divadla.

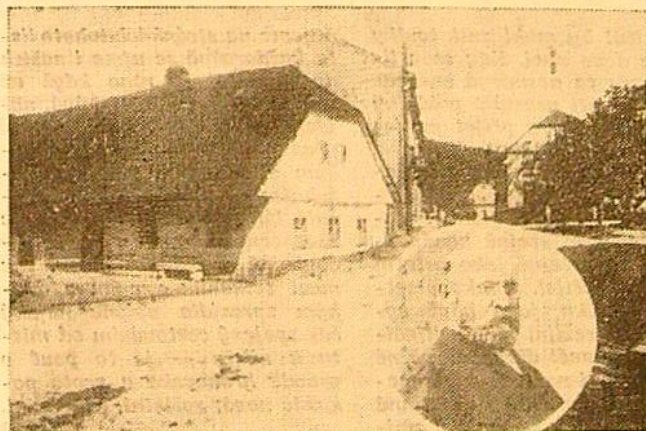
Zamyšlení nad vývojem městského znaku Hronova nás zavede do počátku 18. století. V roce 1725 bylo na dnešním náměstí postaveno mariánské sousoší, jehož znázornění hronovská obec používala jako svého pečetiho obrazu a znaku. O dvě století později, 23. 4. 1925 se hronovské obecní zastupitelstvo rozhodlo používat jako svého obecního znaku obrazu hronovské zvonice, která byla dobře známá z díla Aloise Jirásky. Spisova-

tel, který se narodil v roce 1851 se ve městě těšil veliké úctě, a proto už 18. srpna 1925 obecní zastupitelstvo svůj původní návrh změnilo a od té doby v hronovském městském znaku figuroval obraz rodného domku A. Jirásky. Roku 1930 poskytlo město více než 200 000 Kč na výstavbu divadla — v jeho budově bylo umístěno muzeum. Obojí a také přehlídky a festivaly amatérského divadla je spojeno se jménem Jiráskovým. Proto se od 3. srpna 1971 stalo městským znakem stříbrné divadlo v modrém poli.

Tradice Jiráskových Hronovů je možno říci ojedinělá — za léta se na jevišti

Jiráskova divadla vystřídala řada souborů, jejichž práce dnes už možná patří k historii amatérského divadelnictví. Každoročně sem přijíždějí nové a nové kolektivy, které v této práci pokračují. Není proto náhodné, že Hronov, snad první město na světě, používá ve svém znaku divadla, kulturního stánku, který po léta patří k těm nejživějším. Spojuje se tu v jednom jediném místě odkaz díla A. Jirásky, který divadlu položil základní kámen de facto i svým dramatickým dílem, potvrzuje se zde každoročně názor Zdeňka Nejedlého o kultuře a divadle určeném nejširším lidovým vrstvám.

Každé město má svou historii a její část bývá zachycena na pohlednicích. Je zajímavé podívat se na některé historické dopisnice, z nichž mnohé jako by potvrzovaly smysl našich předků pro humor. Patří k nim dadaistické pohlednice z první poloviny našeho století a další. Například v Jaroměři byla kdysi vydána pohlednice zachycující město nad nímž parkuje vzducholod nebo další, která zachycovala budoucí jaroměřský přístav.

Zpravodaj 42. Jiráskova Hronova číslo 8. — Vydává přípravný výbor 42. Jiráskova Hronova — Redakce Petr Průša, Milan Marek — Za PV 42. JH A. Křešnička — Vytiskl VČT 13, provoz Hronov